

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
 Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
 Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
 Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
 Corespondențele sunt a se adresa la
 Redacțiunea „Telegraful Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
 Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
 pentru fie-care publicare.

Nr. 3528 Pres.

Avis oficial.

Pentru orientarea tinerilor, cari doresc a fi primiți ca elevi noi ai seminarului archidieceșan în secțiunea teologică sau pedagogică, și au studiile pregătitoare, ce se recer, se face cunoscut, că acei tineri au să aștearnă suplicele lor la consistoriul archidieceșan pe calea concernentului oficiu protopresbiteral negreșit până la 1 August stil. vechiu, instruite cu testimoniile scolastice și cu celelalte documente prescise în regulamentul seminarial, care toate sunt a se aclude în original.

Cei primiți vor avea să se prezenteze în institutul seminarial la 31 August la 9 oare antemeridiane, pentru a fi vizitați în ceea ce privește dezvoltarea lor fizică, întregitatea organismului și starea sănătății.

În cele trei prime zile ale lui Septembrie va avea fie-care elev să se înmatriculeze la direcțiunea seminarială, și cu aceasta ocaziune să depună tacsă seminarială, obligată pentru toți fără excepțiune, în suma de 100 fl. pentru convict, și deosebi 2 fl. ca contribuție odată pentru totdeauna la biblioteca seminarială. Unicul favor ce se face cu privire la tacsă seminarială, este, că elevilor mai săraci li se condece să o solvească în două rate câte de 50 fl., anume la începutul lui Septembrie și Februarie.

Sibiu, 15 Iuliu, 1888.

Consistoriul archidieceșan.

Sibiu, 15 Iuliu.

Este o tactică a jurnalistică dela noi, că de câte ori se ivesce în viața publică vre un bărbat cu vederi mai tolerante, la aparință mai conciliant, să se arunce asupra lui cu furie, și în numele patriotismului modern să arunce cu tină asupra lui.

Așa s'a întâmplat în zilele acestea cu comitele suprem al comitatului Brașov, care totodată în mod interimal este pus și în fruntea comitatului Sibiu, și a universității sășese, care administrează averea fostului fond regiu.

Ca incident au servit alegerile comunale în Brașov, din cari au eșit învingători concetățenii noștri sași; ici-colea a eșit și câte un reprezentant român, și dintre unguri nu a putut să iasă învingătoru nici unul.

În momentul din urmă, când concetățenii noștri sași au vădūt, că singuri de capul lor nu pot forma o majoritate la alegeri față cu alegătorii ro-

mâni și unguri, au pactat cu românii, și în chipul acesta ș'au asigurat o mare majoritate în reprezentanța comunală, în care, precum am mai dīs, s'au strecurat și câți-va români, și nici un ungur.

După cum suntem informați, în Brașov au succes a se stabili o înțelegere oare care între concețățenii sași și între români, așa, că brașovenii și în încât-va considerate interesele lor locale. De aici se poate esplica, că arangiamentul făcut satisface pe bărbații noștri fruntași din Brașov, și prin alianța făcută au împedecat realizarea programei un-gurilor de a întra în reprezentanța comunală cu candidați pronunțați în direcțiunea șovinistică, susținută între alții și de foaia locală din Brașov, care de multe ori joacă pe aceeași coardă cu țiarele din Cluș în aprețierea patriotismului modern.

Nu vom căuta, care parte anume dintre pactanți a fost condusă de principiul „prudentes et circumspecti“, și nu vom căuta întru cât țipetul de durere al ungușilor din Brașov a aflat justă aprețiere la țiaristica din patriă: maghiară, germană și la cea românească. Voim să rămânem la intențiunea noastră de a accentua antagonismul, în care cade presa ungușască, când se ivesce în viața publică vre un bărbat cu idei mai clare despre relațiunile speciale din Transilvania, sau în general, vre-un bărbat, care, condus de adevăratele interese ale patriei, nu pășesce pe calea croită de presa ungușască, care nu se sfiesce a sərbători ca modele pe acei amplotiați ai guvernului, cari mai multe conflicte au provocat în viața publică dela noi.

În cazul concret comitele suprem al comitatului Brașov este acusat, că nu susține cu destulă energie interesele maghiarismului în Brașov, nu le ocrotesc, mai mult; le dă pradă coalițiunei elementului sas și român, dovadă alegerile comunale din urmă.

Contele Andreiu Bethlen, de când este în fruntea comitatelor Brașov și Sibiu, s'a sciut purta cu tact admirabil, și a sciut împăca până acuma interesele statului cu cele ale sasilor din comitat, așa, că au încetat frecările cele multe, cari în special în comitatul Sibiu sub răposatul comite suprem Wächter, ajunseră până la o formală ruptură, care a alarmat o mare parte a presei din Germania.

Ținuta conciliantă a comitelui suprem Bethlen a delăturat neînțelegerile dintre sași și guvern, și a aplanat drumul, încât o înțelegere între sași și guvern este numai cestiune de timp scurt.

La aceasta ne îndreptățesce mersul cel neted al afacerilor în comitatul Sibiu, la aceasta ne îndreptățesce mai cu samă cursul normal al afacerilor în

universitatea sășască, despre care țiarul german sășesc de aici în numărul de ađi ne asigură, că contele Andreiu Bethlen a inaugurat o eră a păcei în aceste două comitate, care, dacă s'ar plăți asupra tuturor comitatelor din Ardeal, guvernul s'ar mira de schimbarea bună în cestiunea naționalităților.

Aceasta este ceea ce nu convine țiaristicii ungușeci. Pacea internă, dezvoltarea culturală a naționalităților din Ungaria, aceasta nu convine țiarelor ungușeci.

O a pățit-o Mocsáry, o pășesce contele Andreiu Bethlen și o vor păți-o încă și alții, căci așa este sistemul, și în guvern încă nu sunt oameni, cari se cuteze a începe o lucrare contra curențului.

Revista politică.

Unele foi aduc earăși la ordinea țilei punerea în disponibilitate a comandantului de Kuhn, aducând nouă versiuni, că adecă acest act s'a întâmplat cu acel scop, că pentru bravul militar e destinat un alt post în armată. Se țice anume, că fără a fi deobligat a ocupa un oficiu, a primit însărcinarea a spriginii pe inspectorul general al armatei și a veni în ajutorul șefului statului maior prin povețele sale înțelepte. Se înțelege dela sine, că foile împărțesesc aceste versiuni cu oare-care reversă; unele foi din capitala monarchiei nu iau de bani buni presupusele dispozițiuni. Ori cum ar fi însă, fapt e, că comandantul Kuhn ș'a câștigat simpatia tuturor inferiorilor sei. Aceasta se poate vedē și din modul cu oficerii i au sciut serba iubileul. O telegramă din Gratz anunță următoarele în privința aceasta: după terminarea splendidului banchet, dat în onoarea comandantului, oficerii au desprins caii dela trăsura și au purtat trăsura pe umeri până la edificiul coman-dei de corp. Până acum încă nici unui general austriac nu i s'a făcut asemenea ovațiuni la dispensarea dela oficiu.

O telegramă către țiarul „Köln. Ztg.“ anunță următoarele: După cum ne vin sciri din Dresda, a sosit acolo invitarea formală a împăratului din Austria către regele de Sacsonia, ca să ia parte la vânătoarea de capre roșii în Stiria. După cum se sciricesce, împăratul german încă intenționează a lua parte la aceea vânătoare cu privilegiul visitci sale la Viena. Împăratul Wilhelm a fost de repetite ori oaspele împăratului Francisc Iosif la aceste vânători.

Plecarea împăratului german dela curtea din Petersburg, după program, avea să se facă încă Duminecă, dar diferite împregiurări au adus necesitatea, de împăratul ș'a amenat plecarea până Marța

FOIȚA.

Mama.

După Andersen.

La patul copilașului seu ședea o mamă cu inima sdrobotă de frică, ca nu cumva să-i moară copilașul. Micul obrăjor era palid, și ochișorii închiși. De răspirat mai respira, dar părea ca și când ar sus-pina, și atunci mama se uita și mai îngrijată la mica ființă.

Cineva bătū la ușă, și o muere bătrână și sërmană întră. Ea era invălită într'un straiu mare — ceea ce era și de lipsă — căci afară totul era acoperit cu zăpadă și gheață, și bătea un vânt atât de aspru, încât credeai că-ți creapă obrazul.

Vădënd mama pe baba tremurând de frig, și pe copilul adormit, se sculă și puse la foc o oală cu vin, ca să se încăldească pentru bătrâna. Aceasta se puse jos, mama se aședă pe scaun lângă ea și apucă mânuțele copilului, care respira foarte greu.

„Nu cređi și tu că nu va muri?“ întrebă dēnsa.

„D țeu nu va vrea să mi l răpească.“

Baba — care nu era altcine-va decât moartea — dete din cap într'un mod ciudat; putea să insemne atât „da“ cât și „ba.“ Mama își plecā ochii, și lacrimile li curgeau șiroae capul li era atât de greu,

căci 3 nopți și 3 țile nu închisese ochii. Ațipi un moment, se trezi însă îndată spăriată, și tremurând de frig. „Dumnețeule!“ strigă dēnsa, uitându-se împregiur — dar inzadar — baba dispăruse dimpreună cu copilul. Numai ciasul cel vechiu din colțul casei mai mișca, dar și acolo atărna glonțul până la pământ, și acum, bum! se lovi de podini și stete în loc.

Biata mamă însă fugi din odaie, strigēndu și copilul.

Afară, în mijlocul zăpedii, ședea o muere, îmbrăcată într'o haină lungă neagră, care i țise: „Moartea a fost la tine în casă, și am vădūt-o, fugind cu copilul țeu. Ea umblă mai iute decât vântul, și ceea ce a apucat odată în mână, în veci nu ți mai dā înapoi!“

„Spune mi numai calea, pe unde s'a dus,“ se rugă mama, „numai direcțiunea, și eu o voiu găsi.“

„Bine,“ țise femeea cea neagră, „mai întâiu însă trebuie să-mi cânti toate cântecele, care le ai cântat copilului țeu. Mie îmi plac aceste cântece, și le am auzit încă mai de mult, căci eu sunt noaptea, și ți am vădūt lacrimile, când cântai acele cântece.“

„Toate, toate ți le voiu cânta,“ țise mama, „lasă-mē numai să me duc, ca s'o ajung și să mi găsesc copilul.“

Noaptea însă remase mută și nemișcată; atunci mama își frânse mâunile, plângea și cânta, și multe

cântece a cântat, dar mai multe lacrimi a vărsat. În fine țise noaptea: „Veđi colo pădurea cea întunecată de brađi? mergi tot la dreapta, căci acolo am vădūt moartea, mergēnd cu copilul țeu.“

Afund în desișul pădurei era o răspantie, și mama nu scia, ce cale să apuce. O tufă de spini fără frunze, fără flori, încercată de sloiuri de gheață, sta în drum. Pe aceasta o întrebă: „N'ai vădūt cumva trecēnd moartea cu copilul meu?“

„Ba da,“ răspunse tufa, „dar nu-ți spun, pe ce drum a mers, sau cel mult atunci, dacă mă vei încălđi la sinul țeu, căci mă fac aci sloiu de gheață.“

Ea strinse spinii cu putere în brațe, numai ca să-i poată încălđi. Adēnc intrară spinii în carne și mari picături de sēnge isbuciră; tufa însă inverđi la moment și începū să înflorească în noaptea cea geroasă de earnă; atât e de cald la sinul unei mame, care jelesce. Apoi îi arată drumul, care se l apuce. Mergēnd, ajunse la un lac mare, pustiu de tot, pe care nu se vedea nici o corabie, nici o luntre. Gheața nu era atât de groasă, ca s'o poată duce și apa era prea afundă, ca s'o poată trece cu piciorul; pentru ca să-și afle copilul însă, trebuia să-l treacă cu ori ce preț. Ea se aruncă la pământ ca să bea toată apa din lac, deși aceasta este imposibil pentru un om; mama cea tristă însă în durerea sa, cugeta, că se poate întâmpla vre-o minune.

trecută după ameați. În ajunul plecării s'au întemplat distincțiunile din ambele părți. Țarul a oferit conțelului Herbert Bismarck briliantele la ordinul „Alecsandru-Nowski”; ear împăratul german a oferit lui Giers diamantele la ordinul „Vulturul negru,” consilierul Vlangali primii ordinul „vulturul roșu” clasa primă. Din acest incident se poate privi rezultatul vizitei din ambele părți ca mulțămitoriu, cât se atinge de politica esternă.

Foile monarhiei noastre însă nu sunt lămurite în o privință. În foaia „Coresp. rusească” s'a dat unele amănunte nu tocmai favorabile asupra vizitei și foile noastre înregistrează aceste amănunte cu mare răceală. Dacă e bine informată „Coresp. rus.” scriu ele, atunci rezultatul vizitei e precizat în câteva puncte. Conform acestor puncte s'a stabilit o înțelegere, făcându-se din partea rusească concesii în afacerile bulgare. Rusia insistă pentru depărțarea Coburgului și mai ales din motivul, că e de confesiunea catolică; de altă parte nu va mai căuta să influențeze în Bulgaria, dar nici Austro-Ungaria să nu mai cucerească teren în peninsula balcanică. Pentru aceste Germania va provoca pe principele de Coburg să părăsească Bulgaria.

Nu-și pot da seama acum foile noastre, pentru ce tocmai Germania să provoace pe Coburgul a părăsi pământul Bulgariei. Bismarck însuși a accentuat odată: „Pentru Bulgaria noi nu vom trimite peste Dunăre nici măcar o sută de mii de soldați”. O provocare s'a avut, ce-i drept, pe temeiul declarației, că regimul principelui de Coburg este ilegal și aceasta declarare s'a făcut din partea Turciei, Germaniei, Franciei și Rusiei. De ce acum o provocare a Germaniei, prin care s'ar scurta drepturile Porții. Că o eventuală provocare va avea mai mare succes ca cea din trecut, încă nu se prevede, la tot cazul însă bulgarii trebuie să fie acum mai cuminte și să se alipească mai tare de principele lor. La acest loc noi nu putem trece cu vederea o telegramă din Sofia, care anunță, că relațiunile dintre principe și ministrul președinte sunt foarte încordate și că amenință o crasă ministerială.

Scirile mai proaspete din Londra anunță despre un conflict grav turco-englez, ce va izbucni în curând, decum va nu se vor aplană lucrurile pe cale pacinică. Anglia voește să protesteze contra întărilor turcesci la Eufrat și Tigru și neobservarea protestului o va considera de casus belli.

Tot mai tare se confirmă scirile despre primirea neamicală din partea reginei din Anglia, a generalului Winterfeld, care a fost încredințat cu notificarea suirei pe tron a împăratului Wilhelm al II-lea. Foaia renană „Köln. Ztg.” care aduce aceasta scire, scrie, că lucrul nu se mai poate ține secret, deoarece ce s'a făcut din altă parte cunoscut lumii.

Președintele republicei franceze, dl Carnot, s'a întors din călătorie earăși la Paris. Petrecerea președintelui în ținutul Dauphiné se consideră în cununa de succese pentru republică. Șeful statului a și știut câștiga inimile tuturor, încât chiar corespondentul diariului „Figaro” este necesitat a constata, că călătoriile președintelui sunt foarte periculoase pentru conservativi. „Președintele de acum,” se țice în acest raport, „face prin corectitatea sa, prin indulgența și bunătatea sa câtră ori și cine, chiar și câtră cler, mai mult pentru republică decât toți ministrii, senatorii și deputații. Trăsurile duceau mulțime de oameni și din depărtări mari alergau pe jos să vadă pe șeful statului.” Toate diarele republicane atribue mare importanță călăto-

riei. „Intransigent” numai îl consideră ca pe „prisonierul lui Ferry.”

Coropondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Alba-Iulia, 12 Iuliu, 1888. Onorate d-le redactor! La corospondența cu datul „Alba-Iulia, 3 Iuliu, 1888, me simt datoriu în interesul adevărului a face unele modeste reflecțiuni, pe care ve rog să aveți bunăvoință a le publica în foaia, ce redigeați.

Trecând preste introducerea acelei corospondențe, care — dacă n'ar fi ținută în mod ironic — ar umplea inima fie cărui bun român de o dulce speranță, îmi permit a reflecta la partea corospondenței, ce se ocupă cu producțiunea însăși, în care se oglindează destul de clar buna intențiune și puțină preocupare (râu-voitoare sau bine-voitoare?) a dlui „a+b.”

Domnul „a+b” trece foarte superficial preste toate punctele din programă, astfel, că recenziunea sa îi dă cetitorului atent să înțeleagă puțină îndemănare a d-sale pe terenul criticei musicale, ba, pot susține fără a hesita cât de puțin, că aceasta este prima, dar tot-odată și foarte greșita încercare a dlui „a+b” de a face recenziuni asupra producțiunilor musicale.

În ce privește piesele musicale, fie convinși dl „a+b,” că acelea au fost executate nu numai, „în mod indestulitoriu,” după cum îi place d-sale a susține, ci cât se poate de bine, așa, încât esecutarea lor n'a lăsat absolut nimic de dorit. Dovadă despre aceasta este buna impresiune, ce s'a făcut asupra publicului; dovadă aplausele prelungite, în urma cărora: „Sunt soldat” și hora „Ploaia”, compuse ambele de G. Dima, au trebuit să se repeteze; în fine, ca dovadă despre destula pregătire și corecta esecutare poate servi domnului „a+b” scurtele dialog între doi domni mie necunoscuți, cari poate necunoscându-mă nici ei, vorbiam între sine negenați despre concertul, ce numai atunci se finise:

— „Frate! Ne-au întrecut pe noi cu tinerii noștri!”

— „Nu-i mirare, căci acestia au avut timp destul să se pregătească, nu ca ai noștri, și apoi sunt din corul lui Dima*!” Acestea cuvinte le-am auzit eu cu urechile mele, și pot și jura pe ele!!

Ba, aș putea aduce înainte chiar persoane competente în cauză; nu numai de naționalitatea noastră, ci și de naționalitate străină, cari s'au exprimat, într'un mod foarte plăcut despre progresul tinerilor noștri teologi din Sibiiu.

Dl „a+b” susține în espresiunea, „cu toate că înaintea judecării pentru auzul musical lăsau mult de dorit,” ca și când numai densus are auz musical, ear alții nu ar avea.

Dacă dl „a+b” e un artist escelente, după cum voește să se arete, atunci de ce se ascunde sub „a+b” și nu se arată, ca întregul public să l recunoască de cel mai competent în arta criticei (sau mai bine țină criticei) musicale.

*) Se vede dară, că mulți au participat la concert, ce se făcă comparare între producțiunea tinerilor noștri, cari ei singuri s'au preparat și între producțiunea tinerilor din Blaș, cari, conduși de dl profesor din Blaș dl I. Mureșan, au dat un concert în Teiuși, despre care ni s'a relatat în Nr. 68 al diariului nostru. Căci de tinerii de Blaș și de ai noștri e vorba în acest dialog. Red.

„Eu nu-l cunosc,” țice femeea, „și tu ești oarbă! O mulțime de plante s'au uscat în noaptea aceasta; îndată va veni moartea, se le strămute. Fie-care om își are arborele sau floarea vieții sale, după individualitatea fie-cărui; la aparință sunt ca și celelalte plante, dar în peptul lor au o inimă, care bate; inimile copiilor încă bat! Orientează-te deci, poate că vei cunoaște pe a copilului tău. Ce-mi dai însă, dacă îți voiu spune, ce se faci mai departe?”

„Eu nu am nimic,” țice trista mamă, „dar voiu merge pentru tine până la sfârșitul lumii.”

„Acolo n'am nici o treabă,” țice femeea, „dar tu 'mi poți da pērul tău cel lung și negru. Însă 'ți scii, că e frumos și 'ți place; eu 'ți dau în loc al meu cel alb, care tot este mai bun decât nimic!”

„Dacă e vorba așa, bucuros ți-l dau” țice mama. Și îi dete pērul seu cel frumos negru, primind în loc cel alb al babei.

Apoi intrară în casa cea mare a morții. Arbori și flori creșeau aci lângă olaltă; gingașe zambile stau sub coperișe de sticle, și clopoței de toamnă aveau înălțimea și grosimea uuui arbore. Intre plantele de apă câte-va erau de tot frumoase, altele se stricau; peste ele lunecau șerpi de apă, raci negri se acățau de cotoarele lor, palme se înălțau pompos la ceru, sub ele erau stejari și platani, și pe pământ pătrânel și măzărliche înflorită. Fie care arbore și

Susține mai departe, că tot publicul a aplaudat numai pentru-că au sunat românesce. Ei bine! ne a atins urechia românesce, ne a convenit. Dară fie sigur dl „a+b”, că de am fi avut înaintea noastră coriști, precum voește densus ai cualifica, atunci nu numai, că nu am fi aplaudat, ci ne-am fi astupat urechile și am fi eșit afară ca să nu ne mai tortu-reze nisce coriști fără de auz musical.

Domnul „a+b” mi se pare, ba mai că aș putea țice, vēdēnd, că stă „a+b” și vorbește așa preocupat, cumă și densus e părtaș, este unul dintre intriganții, cu epistolele cele anonime datate din Alba-Iulia însă nu scrise în Alba-Iulia, și trimise atât în Sibiiu la domni coriști, cât și aici în loc la diletante, pe cari când le-am cetit mi s'au revoltat tot simțul de dreptate și le-am timbrat și le timbrez de produse „mojicesci,” prin cari au voit se nimciească concertul și petrecerea de sub întrebare, dară sau înșelat amar, căci totuși concert și petrecere a fost și a reușit în mod escelent, de unde pot să vēd și aceea, că domni coriști nu au fost slabi de inimă spre a se lăsa seduși de nisce oameni contrari (râu-voitori) la ori ce e bun și frumos.

Domnilor coriști! priviți și la corospondința aceea, precum a-ți privit epistolele anonime Prin acelea s'au intenționat zădărnicierea concertului și petrecerei din Alba-Iulia, ceea ce nesuccedēnd, acum voește să negrească reușita strălucită a concertului și petrecerei.

Tot publicul participătoriu a fost mulțămit afară de singurul corospondinte „a+b” cu anonimii sei.

La dialog?! Dl „a+b” poate în preocupățiunea sa nici nu l'a auzit, sau doară nici n'a fost present la concert, și aceasta — deducēnd-o din recenziunea întregă — sunt tare aplecat a o crede. Căci într'adevăr, dacă dialogul „n'a fost decât o recitare mecanică”, de unde aplausele? de ce a pretins publicul să se repeteze partea ultimă din el? Sau doară crede dl „a+b”, că numai d-sale are gust fin, estetic, ear publicul cel numeros, ce a fost present, e cu totul lipsit de așa ceva!

Și încă una dle „a+b” referitoriu la dialog! Dacă acela a fost o recitare mecanică, pentru-ce s'a întrebă de numele declamatorilor?

Când cineva nu e mulțămit cu distrația, ce i o pot procura eu ca diletant fi sigur, că nu va veni nime să me întrebă de nime și să-mi stringă mâna!

În fine dl „a+b”, ocupându-se de piesa teatrală, află de bine a spune, că afară de damicele ceilalți diletanți cu puține esceții s'au interpretat cam slab rolele, și adăogă mai în jos, că rola principală a jucat-o bine d'șoara E. Prodan. Nu sciu, ce să cred despre gustul d-lui „a+b” și despre capacitatea d-sale de a distinge între rolă principală și role secundare, când cetesc în recenziune partea referitoare la piesă. Eu, după ale mele cunoscințe, deși cam silit, dară trebuie să declar, că nu damicele au avut rola principală în piesă, și nu rolele de dame au fost acelea, cari au susținut bunul humor în public, și cari au marcat caracterul piesei. Nu voiu să țic prin aceasta, că damicele nu ar fi interpretat rolele corect, dar adevărul nu-l pot nega, și nu me lasă simțul de dreptate a măgulii pe cineva cu inegrirea altuia.

Damicele diletante, ce e drept, au făcut mult, mai mult chiar decât așteptam eu unul dela dēnsele, dar au făcut și diletanții destul. Aceasta nu li se poate contesta.

Apoi fisigur d-le „a+b”, că venitul curat de 39 fl. 80 cr. — nu 60 fl. — va fi întrebunțat conform destina-

„Aceasta este preste puterile tale!” țice lacul, „mai bine vin-o, să încheem amēndoi un contract! Pasiunea mea e de a aduna, petrii scumpe, și ochii ței sunt cele mai limpezi, cari le-am vēdūt vreodată. Plānge până ce vor cădē la sinul meu, și atunci te duc dincolo la casa cea mare, unde locuește moartea, și îngrijesce de arborii și de florile sale. Fie-care dintre acestia este câte o viață de om.”

„Ce n'aș da, să pot merge la copilul meu!” țice mama cea plānsă și ea plānse și mai mult, ochii îi cădūră în fundul lacului și se făcură douē petri scumpe. Atunci o ridică lacul în sus, ca și când ar sedē într'o luntre, și într'o clipă sbură dinsa până la malul celalalt, unde sta o casă foarte lată și ciudată. Nu sciaf, este un munte cu păduri și virfuri, sau este ținută; sērmana mamă însă nu putea s'o vadă, căci ea își perduse ochii de plānsul cel mult.

„Unde este moartea, care a fugit cu copilul meu?” întrebă dinsa.

„Aci încă n'a sosit.” țice femeea cea bătrână a îngropătorului, care îngrijia de florăria cea mare a morții. „Cine ți-a arătat drumul până aci și cine ți-a ajutat?”

„Dumnețeu,” rēspunse mama, „căci el este mi-lostiv și îndurătoriu, și așa vei fi și tu, spune-mi, unde se-mi cant copilul?”

fie care floare avea câte un nume, fie care era o viață de om, și oamenii acestia trăiau încă în China, Grōnlānda, sau în altă parte a lumii. Arbori mari erau puși în răvare mici, în care se ofeliau, căutând cu toate acestea a sparge hârbul, și ici și colo sta câte o floriceică în pământ gras, încungiurată de muschi, căutată și desmierdată cu îngrijire. Trista mamă se plecā la cele mai mici plante, în fie-care auzia bătēnd câte o inimă de om, și între milioane recunoscū aceea a copilului seu.

„Am găsit-o!” strigă, arătând o floare mică, albastră de crocus, care, bolnavă, se plecā într'o parte. „N'o atinge!” strigă bătrāna. „Rēmāi însă aci, și când va veni moartea — care într'o clipită ajunge — atunci n'o lăsa să apuce planta și amenințo — că i vei smulge celelalte flori. Ea se va spēria, căci este responsabilă pentru ele și numai dacă i dă D-țeu voie, poate scoate o plantă.”

Deodată trecū un vēnt rece ca gheața prin odae, și mama cea oarbă simți, că moartea sosese. „Cum ai găsit drumul acesta?” o întrebă, „cum ai ajuns tu înaintea mea aci?”

„Sunt mamă,” fu rēspunsul.

Moartea voi să apuce atunci gingașa floriceică, dēnsa însă o acoperi cu mânăle, apărându-o astfel, cu multă iubire însă îngrijii, să nu atingă vre o frunță. Apoi sufli moartea odată peste mânăle ei, și ea simți

țiunei din program și la timpul său, ca să nu-ți mai rămână nimic de dorit, ostenind până la subscrisul și va arăta, ce s'a făcut cu banii.

Frumoase cuvinte sunt și acelea, că mai curând ori mai târziu se putem înființa o școală normală românească aci în Alba Iulia... însă prin o atare corespondință, d-le „a+b” și prin epistolele anonime, pe cari îmi e rușine să le dau publicității, nu se intenționează nici decum la o viață românească în aceasta localitate, deci cu atât mai puțin înființarea unei școli normale.

Cred cumcă on. public cetitoriu va fi orientat despre intențiunea lui „a+b”, precum și despre adevăratul succes avut.

În fine rog pe damicelele diletante și pe domniile diletanți să primească mulțămirile noastre cele mai călduroase pentru bună-voința, de a procura publicului român din Alba-Iulia și jur o seară de distracție, și școlii române din Alba-Iulia un venit curat atât de frumos, și fie convinși, că partea cea bună a publicului român de aici îi va stima totdeauna și îi va primi ori când cu brațele deschise. Ear pe domnul „a+b” îl salut cu cuvintele din dialogul criticat de densus:

..... „E ușor a critica, când spui vorbe ocăritoare, fără mult a discuta!”

Ioan Francu,
învățătoriu.

Varietăți.

* **Maj.** Sa monarchul nostru va călători la 2 Septembrie în Boemia cu tren separat. Maj. Sa se va opri la Protivin, de acolo va călători cu trăsură la Pisek și va fi însoțit de principele de coroană Rudolf și de archiducii Albrecht și Wilhelm, și de alte persoane înalte.

* **Maj.** Sa monarchul nostru prin o scrisoare notifică Maj. Sale regelui României, că A. S. I. și R. archiducesa Maria Imaculata, soția A. S. I. și R. archiducelui Carol Salvator a născut un principe.

* **(Avansament în armată.)** Se vorbea în zilele trecute despre un avansament extraordinariu, ce se va face în armată cu ocaziunea sârbărei născerii Maj. Sale monarchului nostru, și se dicea, că vor fi avansate 600 de persoane. „Armeblatt” din Viena completează aceste sciri, adăugând, că nu 600, ci 900 de persoane vor fi avansate.

* **(Cură.)** Maj. Lor regele și regina României au părăsit Sinaia pe cât va timp pentru a face cură. Maj Sa regele va face cură hidroterafică la Greffenberg, un mic opid în Silesia austriacă, unde ducele de Nasau posedă o mare proprietate. Regele va face mai multe băi și duși scoțiane. Maj. Sa regina a plecat la băile de mare din insula Sylt, ce se află pe coastele Sleswig-Holsteinului.

* **Regele George din Grecia** a plecat din Atena spre Petersburg. În călătorie s'a oprit la Viena, de unde va pleca apoi spre capitala imperiului rusesc. În capitala monarhiei noastre a conferit mult timp cu ministrul de esterne Kálnoky.

* **(Distincțiune.)** „Epoca” scrie: Dl general Pencovici a fost decorat cu crucea de mare ofițer al ordinului „Francisc-Iosif.” Se știe, că dl Pencovici a fost delegatul României pe lângă comisia pentru aducerea la îndeplinire a convențiunii, privitoare la delimitarea frunțărilor noastre cu Austria.

că această respirație e mai rece, ca cel mai aprig vânt; la moment i se muiară mâinile.

„Față de mine esci un verme,” țise moartea.

„D-țeu însă este mai puternic ca tine,” răspunse mama.

„Eu împlinesc poruncile lui,” țise moartea. „Eu sunt grădinariul, care-i strămut florile și arborii lui în raiul cel mare din lumea cealaltă. Cum cresc și înfloresc acolo — este secretul meu!”

„Dă-mi copilul,” strigă mama plângând și rugându-se; pe neașteptate apucă două flori frumoase și le strinse în pumni, aruncând morții cuvintele acestea în față: „Toate florile ți le voi rupe, căci sunt desperată.”

„Nu le atinge, căci tu însăși spui, cât esci de nefericită, și cu toate acestea voesci să faci o altă mamă tot atât de nefericită.”

„O altă mamă!” gemu sormană, trăgându-și mâinile înapoi.

„Ea-ți ochii înapoi,” continuă moartea, „și i-am adus din fundul mării, de unde strălucirea lor ajunge până la suprafață. Întâiu nu sciam, că sunt ai tăi; ia-i, acum sunt și mai limpede ca odinioară. Uitate în această fântână adâncă, eu voi spune numele celor două flori, cari voi ai să le scoți din pământ, și tu vei vedea tot viitorul lor, toată viața lor, pe care voi ai să o strici sau să o nimicesci!”

* **(Postal.)** Direcțiunea postală telegrafică din Sibiu aduce la cunoștință, că oficiul postal din comuna Bókény (ctt. Cojocna), sistat în 8 Februarie a. c. n., cu 1 August n. a. c. earăși va intra în activitate. Acest oficiu poate să solvească și să primească pe lângă rambursă postală până la suma de 300 fl. v. a.

* **(Esercitiile artileriei.)** Ați a sosit aici bateria division. Nr. 23 din Brașov pentru a face exerciții în pușcături pe hotarul dela Poplaca. Bateria cea mare divis. Nr. 24 va sosi aici în prima August n. tot spre același scop.

* **(Himen.)** Dl George Șerbănescu și va serba actul cununiei cu d-șoara Zoe I. Dulgherescu Duminecă în 17 Iuliu a. c. în biserica cu patronagiul „Adormirea Maicei Domnului” din Drăgășani.

* **(Calea ferată)** „Murăș-Ludoș-Bistrița” s'a deschis în 24 l. c. n. în mod serbătoresc.

* **(Premiare.)** Învățăcelul dela scoalele de stat de sculptură din Satu lung (Săcele), Iosif Moian din Voila (cott. Făgăraș) carea trimis la exosițiunea din Craiova obiecte sculptate artistic, a fost premiat cu medalia de bronz și a primit diploma de laudă. Acest tiner este nepotul învățătorului nostru dela scoalele de fetițe din Brașov, dlui George Moian, carele, după cum se știe, a primit medalia de aur.

* **(Înșelătorie adevărat țigănească.)** În 12 Iuliu a. c. năvăliră de odată șase țigane nomade în casa locitorului Nicolae Bade, din comuna Apatin, comitatul Bacș-Bodrog în Ungaria. Acasă se afla numai stăpâna casei, o femeie de 72 ani, care era tocmai ocupată în tindă. Țiganele, după obiceiul lor, se căiau și cereau milă; bătrâna însă le huiduia de la casă. Într'aceea una din țigane se aruncă la pământ și începă a se văita groaznic; celelalte țigane încă se arătau spăriate și rugară pe bătrâna să le aducă iute o moașă, că e primejdie mare... Bătrâna se sculă iute de pe scaun, lăsă lucrul și alergă să cheme moașă, care locuia în vecini. În timpul acesta țiganele năpădiră în odaie, se repeziră asupra lăzii deschise și furând banii în suma de 1323 florini 17 cruceri, se făcură cu toate nevedute până astăzi, deși bătrâna, reintorcându-se, alarmă comuna întregă.

Ouăle de găină.

Cestiunea ouălor de găină din punctul de vedere al compozițiunii chimice și relațiunii nutritive, a fost foarte puțin dezbătută la noi în țară, deși consumațiunea lor e foarte întinsă, constituind pentru mulți un mijloc de existență.

Aceasta substanță alimentară conține o mulțime de principii, a căror valoare nutritivă stă în raport cu complexitatea compozițiunii sale chimice, care concură la formațiunea țesăturilor animale.

În adevăr găsim în ou tot ce trebuie ca să întreție evoluțiunea germenului, care prin ajutorul unei anumite temperaturi, și fără alt nutremânt, se transformă într'un mic animal. Se găsec în sfârșit în ou substanțe azotate ca: membrane, albumină, vitelină, extract de carne, materii colorante galbene. Substanțe grase ca: margină, oleină, cholesterolină etc. Acide: mangarice, oleice, phospho-glicerice. O materie saharată, sulfur, fosfor, și săruri minerale cu: fosfate de calce și de magnesie, clorur de sodiu și de potase, carbonat de sodiu. Se poate ușor constata prezența unui carbonat alcalin în albușul de ou. Dacă turnăm într'o epruvetă câte-va picături de un acid oare care, peste o cantitate din acest albuș, îndată se produce o degajare de acid carbonic.

Mama se uită în fântână; era o plăcere să vezi, cum una aducea binecuvântarea cu sine, împraștiind fericire și bucurie în jurul, și apoi vedea viața celeilalte, care era numai grije, lipsă și miserie.

„Aceasta este voia lui D-țeu,” țise moartea.

„Care dintre ele este floarea nefericirii, și care este a binecuvântării?”

„Acea nu ți-o pot spune,” răspunse moartea „află însă, că una era acea a copilului tău, soartea lui, viitorul lui!”

Mama începă să se tânguiască amar. „Care e acea a copilului meu? vorbesce! scapă pe nevino-vatul copil, scoate-l din aceea miserie, și du-l mai bine cu tine în împărăția Domnului! uită lacrimile mele! uită rugărilor mele, și tot ce am ținut și ce am făcut!”

„Ce crezi,” țise moartea, „să-ți dau copilul înapoi, sau să me duc cu el în acea țeară necunoscută, care tu n'o cunoști?” Atunci mama își puse mâinile pe pept, cădu în genunchi și se rugă, țicând: „Nu mă auzi Doamne, dacă cererea mea este contra voinții Tale; așa este bine, precum voesci Tu, nu mă asculta Doamne, nu mă asculta!”

Și capul ei cădu pe pept!

Moartea într'aceea s'a dus cu copilul ei cătră țara cea necunoscută.

Albușul de ou se compune după Payen din albumin 12,5 sau 13 la 100 disolvat și închis în celule rotunde cu pereți foarte subțiri, din care causă albușul are o consistență gelatinoasă, ce poate să se transforme dacă se bate cu apă; atunci pereții celulelor creapă și conținutul lor iese și se amestecă cu vehiculul, ce întrebuițăm în aceasta operațiune.

Gălbenușul de ou se compune din materii grase în emulsiune cu materiile azotate (vitelină și extractul de carne), ținute în soluțiune cu substanțele saline în apă cam 51,2 la 100 din greutatea totală a oului, când este proaspăt.

După Gobley compozițiunea gălbenușului de ou este următoarea:

Apă	51.486						
Vitelină	15.760						
Extract de carne	00.400						
Materii grase	<table border="1"> <tr> <td>Margarin și oleina</td> <td>21.304</td> </tr> <tr> <td>Acid oleic și margaric</td> <td>7.226</td> </tr> <tr> <td>Cholesterină</td> <td>0.438</td> </tr> </table>	Margarin și oleina	21.304	Acid oleic și margaric	7.226	Cholesterină	0.438
Margarin și oleina		21.304					
Acid oleic și margaric		7.226					
Cholesterină	0.438						
Acid fosfo-glicerice	1.277						
Clorhidrat de amoniac	0.034						
Chlorur de sodiu, de potase și sulfat de potase	0.277						
Fosfat de calce și magnesie	1.022						
Materii azotate și colorante, urme de acid lactic și fer	0.853						
	100.000						

Greutatea de mijloc a oului de găină variază de la 50—60 grame, împărțit astfel: 1 parte coaja, 6 părți albuș și 3 părți gălbenuș.

Calitatea ouălor atâră dela nutremânt. Când păsările se hrănesc exclusiv numai cu insecte sau larve, atunci ouăle au un miros cam displăcut.

Ouăle, spune Payen, lăsate la aer liber, evaporează prin coajă o cantitate oare care de apă cam 3—4 centigrame pe zi, din această causă densitatea lor se micșorează, și poate deci servi ca indiciu pentru a aprepia starea lor mai mult sau mai puțin proaspătă.

Sub cloșcă ouăle perd de 10 ori mai multă apă, adecă cam 15—16 la 100 din greutatea lor în 21—22 zile, durata cloșcării. Perderea în acest caz nu este datorită numai evaporățiunii apei, ci și unei adevărate respirațiuni, care transformă o mică cantitate de materii organice în apă și acid carbonic, ca în actele ordinare de respirațiune.

Se poate constata, dacă un ou e vechiu, punându-l în apă sărată 10 la 100. Oul proaspăt fiind mai greu se cufundă, cel vechiu înoată deasupra, din causă, că a perdut o cantitate de apă și prin urmare e mai ușor.

Dacă se aruncă unul sau mai multe ouă proaspete într'o cantitate mare de apă ferbinte, coaja creapă, pentru-că fiind complet pline, cedează licuidului intern, care se dilată prin căldură. Ouăle vechi însă, fiind supuse la această încercare, nu vor crepa, din causă că aerul, ce a substituit apa evaporată, cât timp a stat espus aerului, se comprimă împedcând în mare parte efectul, ce ar produce dilatațiunea licuidului intern.

La ferberea ouălor se produce un fenomen de esosmosă și endosmosă, de aceea e necesar, a se evita ca licuidul în care se ferbe, să nu aibă un miros neplăcut sau să conție substanțe vătămătoare.

Aerul, care se introduce prin porii coajei, este o causă foarte comună a alterațiunii, ce încearcă ouăle, prin urmare și a întroducerii de urme de germani animalculi sau microphyte și o ușoară mișcare de fermentațiune. Când coaja a fost găurită într'un punct, membrana internă ruptă și câte-va celule ale albușului desfăcute de pelicule, ce le încunjoară, atunci alterațiunea progesează și cu atât mai mult, cu cât temperatura esterioră este mai ridicată. Mai adesea întâiu începe o fermentațiune putredă și sulful în acest caz se unesc cu hidogenul apei, în același timp și oxigenul activează fermentațiunea. Astfelu este origina hidrogenului sulfurat și mirosului infect, ce ecsală ouăle stricate.

Cel mai bun mijloc de conservare a ouălor este de a le feri pe cât se poate de contactul aerului. Mai mulți observatori sunt de acord a admite, că ouăle nefecundate se conservă mai ușor ca celelalte. În sfârșit pentru a evita întroducere aerului prin coaja oului mai multe mijloace au fost indicate. Astfelu se acoperă cu un strat oare-care de substanțe grase, ca unturi, unt de lemn, o amestecătură de olei și seu, o soluțiune caldă de gelatină etc. Unii întrebuițează apă de var, în care se cufundă ouăle, și care pe de o parte ar astupa porii coajei, ear pe de altă parte omoară, prin proprietatea sa antiseptică, ori ce ferment întrodus accidental, și care alterează substanțele interne ale oului. În acest scop se întrebuițează și o soluțiune de sare de mare 10 la sută.

Toate materiile organice ale oului, uscate repede și cu precauțiune, se conservă mult timp în vase hermetice închise și pot servi la diferite preparațiuni alimentare.

Se știe, că albușul și gălbenușul se coagulează treptat, când se ține oul cufundat în apă la temperaturi de 70°—100°, atunci toată masa organică devine mai mult sau mai puțin tare, și cu cât aceasta duritate este mai mare atât oul e mai indigest. Când coagulațiunea acestor substanțe nu este completă, adecă când oul nu se ține în apă ferbinte mai mult de 2—3 minute, atunci în genere are gustul mai plăcut și albușul presintă un aspect lactesc, cea mai favorabilă stare digestibilă și disolvantă a sucului gastric.

„Gaz. Săteanului.”

Nr. 202 [1875] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante gr. or. de clasa a III a Arden...

Emolumentele sunt:

- 1. Dela 57 familii câte o di de lucru cu carul sau cu palma...

Suma . fl. 357.50

Concurenții vor așterne cererile lor conform normelor in vigoare...

In conțelegere cu comitetul parochial Sécărămb, 19 Martiu, 1888.

Sabin Piso, protopop.

Nr. 396. [1872] 1-3

CONCURS.

Pentru indeplinirea definitivă a parohiei a III a din Zernesci, protopresbiteratul Branului...

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

- 1. Dela umblarea cu sânta cruce in ajunul botezului dela circa 150 familii...

Suma . fl. 606.—

Doritorii de a reflecta la acest post au de a și așterne petițiunile lor la subscrisul oficiu protopresbiteral...

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv

Oficiul protopresbiteral al Branului. Zernesci, in 5 Iuliu, 1888.

Traian Mețian, protopr.

Nr. 371 [1873] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia Porumbacul superior-răsăritean, protopresbiteratul Avrigului...

Venitele parochiali sunt:

- 1. Folosirea porțiunei canonice parte arătoriu, parte fânaț . 52 fl.—

- 3. Dela botezul D-lui . 28 fl.—
- 4. Dela molitvele de preste an, precum și pentru sântele Pasci . 18 fl.—

Suma . . . 300 fl.—

Doritorii de a ocupa aceasta parohie au a-și subșterne cererile concursuali instruite conform dispozițiilor statutului organic și regulamentului pentru parohii din 1878...

Avrig, 10 Iuliu, 1888.

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Căndea, protopresbiter.

Nr. 206. [1874] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan in parochia Ormindea tractul Zarandului pe lângă neputinciosul paroch Simeon Băcilă...

Venitele împreunate cu acest post sunt:

Jumătate venitele parohiei de cl. III-a, cari dau pe jumătate suma de 218 fl. v. a. la an.

Doritorii de a competi la acest post au a-și așterne petițiunile lor la oficiul protopresbiteral gr. or. el Zarandului in Brad, instruite conform statutului organic și regulamentului congresual pentru parohii din 1878...

Din ședința comitetului parochial ținută in Ormindea la 19 Iuniu, 1888.

Vidi: Ioan Crișian, președ. adhoc. Vasiliu Damian, protopresb. Georgiu Ignaton, notariu.

Publicațiune!

Se dă in arëndă! Moșia „Metelcu“ județul Buzeu in România, pe 9 ani, adecă dela 23 Aprile 1889 până la 23 Aprile 1898 prin licitațiune...

Condițiunile de arëndare se află: in Brașov la epitropia bisericeii st. Nicolae; in Buzeu la domnii frați Stoicescu, Ioane Jarnea, comercianți și Vasile H. Stinghe...

Comitetul parochial al bisericeii române ort. răs. dela St. Nicolae in Brașov.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iuniu 1888.

Table with multiple columns for train routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.) and fares. Includes a note at the bottom: Nota: Numerele cele grase insemnă oarele de noapte.